

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ при МОН УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ХНПУ
імені Г. С. СКОВОРОДИ

НАУКА ТА ОСВІТА В ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

Матеріали

II Всеукраїнської науково-практичної
конференції для студентів, аспірантів, докторантів,
молодих учених

13 травня 2021 року

Харків 2021

Головний редактор:

Бойчук Ю. Д. – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Редакційна колегія:

Бережна С. В. – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Башкір О. І. – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, голова ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Боярська-Хоменко А. В. – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри освітології та інноваційної педагогіки, заступник голови ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Жерновникова О. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики, член ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Коробкіна О. Г. – директор наукової бібліотеки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Божко О. О. – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, член ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Макітренко К. О. – здобувач першого рівня вищої освіти факультету іноземної філології, голова студентського наукового товариства Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 11 травня 2021 року)*

Наука та освіта в дослідженнях молодих учених [Електронне видання] : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молод. учених, Харків, 13 трав. 2021 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред) та ін.]. – Харків, 2021. – 177 с.

У збірнику відображено тези Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених «Наука та освіта в дослідженнях молодих учених», що проходила на базі Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди з нагоди Дня науки. Він містить результати теоретичних та емпіричних досліджень молодих учених України в умовах сучасних викликів.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам закладів вищої освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

галузей понятійного апарату, бо робота в сфері інновацій потребує обов'язкове вміння виокремлювати поняття та категорії.

Список використаних джерел

1. Barnett H. *Innovation: The Basis of Cultural Change*. New York, 1963. 462 p.
2. Berkun S. *The Myths of Innovation*. Publ. by O'Reilly Media, 2010. 248 p.
3. *Етимологічний словник української мови: У 7 т. / За ред.: О. С. Мельничук*. К.: Наукова думка, 1983.
4. Мертон Р. *Соціальна теорія і соціальна структура*. АСТ, 2006. 868 с.
5. Огурцов А., Платонов В. *Образы образования. Западная философия образования. XX век*. СПб.: РХГИ, 2004. 520 с.
6. Петрученко О. *Латинско-русскій словарь*. Москва, 1914. 810 с.
7. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text> (Дата звернення 12.04.2021).
8. Яловега І. Г., Зуб С. С. Новація, нововведення, інновація – семантика базових понять інноватики. *Фізико-математична освіта*. 2021. Випуск 2(28). С. 89-98.

СЕКЦІЯ 3 Виховні практики у просторі сучасної освіти: парадигмальні зрушення та практичний досвід

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Є.О. Андрющенко

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
м. Харків

Н.К. Рудічева

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової та професійної
освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
м. Харків

На сучасному етапі розвитку українського суспільства пріоритетним напрямом в національній системі освіти є особистісний розвиток, який пов'язаний із розкриттям творчого потенціалу і розвитком творчих здібностей. Творчий розвиток учнів початкових класів, актуалізація закладених у них природою здібностей і задатків сприяють умінню самоорганізовуватися, виявляти творчу активність, ініціативність, оригінальність у різнобічній діяльності. Саме на цьому наголошено у Концепції Нової української школи. Творчість дітей

необхідно розвивати в процесі всього навчання в початковій школі, зокрема через образотворче мистецтва.

Значний внесок у дослідження проблеми творчих здібностей та виявлення передумов їх розвитку у дітей зробили ряд вітчизняних (Г. Костюк, М.Лещенко, Л. Масол, В. Неволод, О. Рассказова, С. Рубінштейн, Б. Теплов, В. Чудновський, В. Ульянова та інші) та зарубіжних вчених (Айзенк, Біне, Векслер, Кеттел, Рамен, Спірмен, Герстоун).

Творчість – це діяльність, що породжує щось якісно нове і відмінне неповторністю, оригінальністю і суспільно-історичною унікальністю. Творча самореалізація в широкому розумінні становить основну рису, невід’ємну характеристику психічно здорової людини. Молодший шкільний вік – сенситивний період для розвитку творчих здібностей, які закладені і існують в кожній дитині.

Під здібностями розуміємо індивідуально-психічні властивості особистості, що виявляються в її цілеспрямованій діяльності і зумовлюють її успіх. Виявляючись у діяльності, вони водночас у ній розвиваються, перетворюючись на стійку особистісну властивість, здатність людини успішно, продуктивно діяти в конкретній сфері [3, с. 702-705].

Творчі здібності молодших школярів розглядаємо як сукупність властивостей і якостей особистості, які дозволяють здійснювати пошук, використовуючи при цьому нестандартні засоби, поштовх до розв’язання інтелектуальної проблеми з установкою на відкриття нового, невідомого для себе. До того ж, здібності до творчості – універсальні здібності особистості. Бо здобуті здібності в одному виді творчої діяльності можуть удосконалюватись в подальшому в іншій [2, с. 91].

Розвитку творчих здібностей сприяє як змістове наповнення всіх навчальних предметів початкової школи, так і позакласна й позашкільна робота. Більш детально розглянемо розвиток творчих здібностей на уроці «Мистецтво», де учні знайомляться із музичним і образотворчим мистецтвом.

Образотворче мистецтво сприяє розвитку духовного світу дитини, формуванню марально-естетичних якостей її характеру, духовних потреб, творчих здібностей; покликане виражати почуття і думки людини, ставлення автора до зображуваного світу. Малюнок – вірний шлях до глибин душі дитини, єдина можливість побачити, як мислить молодший школяр.

Для підвищення захопленості уроком та образотворчим мистецтвом у цілому учителю початкових класів доцільно використовувати нетрадиційні техніки малювання. О. Джафарова виділяє специфічні характеристики нетрадиційних технік малювання, серед яких: простота матеріалів, що використовуються в роботі; доступність прийомів роботи з художніми матеріалами; можливість творити без специфічних художніх інструментів; легкість засвоєння технік [1, с. 39]. Н. Чен виділяє два види техніки: друкування та всі інші способи зображування [4].

Найбільш поширеними техніками нетрадиційного малювання, які захоплюються молодших школярів, є монотипія, графографія, кляксографія, нитконграфія тощо. Під час використання технік, які потребують

«домалювання» – фарбами або олівцями – учні набувають можливість проявити фантазію і кмітливість у створенні «образу», розвинути уяву і оригінальність мислення, здатність поєднувати елементи різних предметів або різні якості предметів або явищ в один образ, здатність генерувати ідеї.

Посилити емоційне забарвлення під час виконання роботи нетрадиційними техніками малювання може доречно підібраний музичний супровід.

Таким чином, на уроках «Мистецтво» учнів не тільки вчать «творити відомими художніми засобами і способами», а створювати образ за власним баченням, виражати почуття. Це сприяє розвитку фантазії та уяви, вмінню створювати щось нове, що у подальшому сприятиме розвитку творчого потенціалу молодших школярів.

Список використаних джерел

1. Джафарова О. Нетрадиційні художні техніки у творчому самовираженні молодших школярів. Мистецтво та освіта. 2012. №3. С. 39–43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mtao_2012_3_8 (дата звернення: 27.04.2021)
2. Кудак Т.О. Розвиток творчих здібностей молодших школярів у групі подовженого дня. *Таврійський вісник освіти*. 2014. № 4. С. 90–96. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2014_3_18 (дата звернення: 26.04.2021)
3. Рубинштейн, С. Л. Основы общей психологии. Питер, 2002. 720 с. URL: http://yanko.lib.ru/books/psycho/rubinshteyn=osnovu_obzhey_psc.pdf (дата звернення: 27.04.2021)
4. Чен Н. В. Нетрадиційні техніки зображення. Харків : Скорпіон, 2007. 48 с.

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДИКИ КАРЛА ОРФА НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

А.І. Голованова

здобувач першого рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
м. Харків

Карл Орф – німецький композитор, педагог, музикознавець, який розробив систему ритмічного виховання дітей, що заснована на інтеграції музики, руху й мови. Карл Орф, створюючи свою музично-педагогічну концепцію «елементарного музикування», адресував її, перш за все, педагогам, що працюють з дітьми у сфері музичного виховання. Основна мета системи полягає у тому, щоб закласти міцний фундамент музичальності дитини, розвинути ритмічне відчуття та музичний слух і допомогти дітям емоційно переживати й розуміти музику, вільно в ній орієнтуватися і творити.

К. Орф створив методичний навчальний посібник «Шульверк» (школа дії), в якому втілені його педагогічні принципи. Основою «Шульверку» є залучення всіх дітей до музики, незалежно від їх здібностей. Педагог пропонує

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ВИМОВИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ЗМІШАНИХ ГРУПАХ	107
Шитєєва А.М.	
ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	109
Яловега І. Г.	
НОВАЦІЯ ТА ІННОВАЦІЯ: ЕТИМОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ	111
СЕКЦІЯ 3 Виховні практики у просторі сучасної освіти: парадигмальні зрушення та практичний досвід	113
Андрющенко Є.О., Рудічєва Н.К.	
РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	113
Голованова А.І.	
ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДИКИ КАРЛА ОРФА НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	115
Ван Янься	
ПОНЯТТЯ «ІНТЕГРАЦІЯ» В СИСТЕМІ ОСВІТИ КНР	117
Волошина О.В., Блажко В.В.	
ДЕЯКІ АСПЕКТИ СПІВПРАЦІ СІМ'Ї ТА ШКОЛИ В СУЧАСНІЙ ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ	119
Гетьман К.В.	
АКАДЕМІЧНА МОТИВАЦІЯ ЯК ЧИННИК АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	121
Ковальчук А.А.	
РОЗВИТОК ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ НА ПРИКЛАДІ ТВОРУ «СЕРЦЕ ВІДДАЮ ДІТЯМ»	123
Коширова К.Р., Рудічєва Н.К.	
ТЕАТРАЛІЗОВАНІ ГРИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ SOFT SKILLS УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	125
Лупаренко С. Є.	
ОСОБЛИВОСТІ ПЕДОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УКРАЇНІ (1920-1930 рр.)	127
Розлуцька А.Г.	
МОРАЛЬНО-ВИХОВНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ О. КИРИЛА СЕЛЕЦЬКОГО	129
Сагіна Ю.В.	
ВИХОВНА СКЛАДОВА АРТ ПЕДАГОГІКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ ТА ДІАГНОСТИКИ ПОВЕДІНКИ УЧНІВ	131